

9. KULTURA: podstawowe dziedziny kultury, twórcy i ich dzieła, uczestnictwo w kulturze

9a.mp3 długość nagrania: 21:07

Podstawowe dziedziny kultury oraz uczestnictwo w kulturze

Kino (cinema, USA: movies)

➔ **Patrz również:** dialog – zaproszenie do kina (9C, str. 106).

kino	cinema, <i>USA</i> : movie theater, <i>potocznie: USA</i> : movies, the flicks
iść do kina	to go to the cinema, <i>USA</i> : to go to the movies
kasa kinowa	box office
rząd (w kinie)	row
scena	scene
film / przebój filmowy	film, <i>USA</i> : movie / blockbuster, hit
film czarno-biały	black-and-white film
film dokumentalny	documentary
film fabularny	feature film

materiały pochodzą z książki Tematyczny słownik polsko-angielski, www.enset.pl

film kryminalny	detective film
film niemy	silent film
film przygodowy	adventure film
dreszczowiec	thriller
horror	horror film
komedya	comedy
kreskówka	cartoon
melodramat	melodrama
western	western
nakręcić film	to shoot a film
kiepski film	<i>potocznie</i> : trash, garbage, nonsense
film nagrodzono... <nagroda>	it was given... <...an Academy Award for...> <...a Golden Raspberry for...>
nagroda / zdobywający nagrody	award / award-winning
kolejna odsłona, następna część (np. Rambo I,II...)	sequel (to)
napisy (z tłumaczeniem)	subtitles
obsada	cast
producent	producer
reżyser	director
scenariusz	screenplay (<i>lub</i> script)
efekty dźwiękowe / efekty specjalne	sound effects / special effects
ścieżka dźwiękowa	soundtrack
aktor / aktorka	actor / actress
gwiazda filmowa	film star
główna rola	main part (role)
w roli głównej...	starring...
grać w filmie	to act in a film, to appear in a film
widz / film dozwolony od lat 18	viewer / 18-certificate, R-rated

Teatr (theatre)

↓ 03:26	
sztuka teatralna	play
wystawiać sztukę	to put on a play, to perform a play
teatr kukielkowy / uliczny	puppet theatre / street theatre

dramat	drama
tragedia	tragedy
aktor / aktorka	actor / actress
gra aktorów	acting
obsada	cast
publiczność	audience
oklaski / klaskać	applause / to applaud
próba / próba generalna	rehearsal / dress rehearsal
robić próbę, ćwiczyć	to rehearse
premiera	first night, première
przedstawienie	performance
dać wspaniałe przedstawienie	to give a brilliant performance
scena teatralna	stage
kurtyna	curtain
scenariusz	script
kostiumy	costumes
makijaż	make-up
trema	stage fright, <i>potocznie</i> : break-a-leg

---

grać w teatrze	to act in the theatre
występować na scenie	to be on the stage
grać przy pełnej widowni	to play to a full house
kurtyna idzie w górę	the curtain rises
oklaskiwać / wygwizdać aktorów	to applaud / to catcall, to boo, to whistle
klapa, nieudany występ	to be a flop, to be a critical failure

Literatura (literature)

⬇ 05:43

literatura / literatura piękna	literature / belles-lettres
poezja / proza	poetry / prose
wiersz / poeta	poem / poet
biblioteka / bibliotekarz	library / librarian
księgarnia	bookshop, <i>USA</i> : bookstore
książka	book
książka w miękkiej oprawie	paperback (edition)
książka w twardej oprawie	hardback (edition), <i>USA</i> : hardcover (edition)
sprawdzić coś w książce	to look <i>sth</i> up in a book

materiały pochodzą z książki Tematyczny słownik polsko-angielski, www.enet.pl

komiks	comic
kryminał	detective story
bajka	fable, fairy tale
bestseller	bestseller
powieść	novel
przewodnik	guidebook
słownik	dictionary
sprawdzić coś w słowniku	to look <i>sth</i> up in a dictionary
autor	author
bohater	hero, main character, protagonist
czytelnik	reader
pisarz	writer
egzemplarz / tom	copy / volume
fragment	excerpt, extract
gazeta / brukowiec	newspaper / tabloid
ilustracja	illustration
okładka	cover
recenzja	review
redaktor / list do redakcji	editor / letter to the editor
strona / strony z reklamami	page / yellow pages
tytuł	title
wstęp	introduction
nakład / nakład wyczerpany	circulation / (the book is) out of print
wydanie	edition
wydanie specjalne	special edition
nowe wydanie	new edition
wydawca	publisher
wydawnictwo	publishing house
wydawać	to publish
publikacja	publication
wznowienie / wznowić	reissue / to reissue

⬇ 09:19

---

być pochłoniętym czytaniem	to be absorbed in reading
książka jest o...	the book is about...
napisać recenzję książki	to review a book
popęlnić plagiat / plagiat	to plagiarize / plagiarism

www.maturazangielskiego.net

przejrzeć książkę	to leaf through a book
przetłumaczyć książkę	to translate a book
streścić książkę / streszczenie	to summarize a book / summary
wydać książkę/publikację	to publish a book/publication
zrobić korektę	to proofread
krótki opis książki (np. na okładce)	the blurb

Muzea (museums)

↓ 10:03

arcydzieło	masterpiece
artysta / zawodowy/amator	artist / professional/amateur artist
eksponycja	exhibition
wystawić / zorganizować wystawę	to exhibit / to put on an exhibition
galeria	gallery
galeria sztuki nowoczesnej	a gallery of modern art, a modern art gallery
graffiti	graffiti
katalog	catalogue
kolekcja	collection
malarstwo / malować / malarz	painting / to paint / painter
martwa natura	still life
muzeum archeologiczne	arch(a)eological museum, arch(a)eology museum
obraz	painting
oryginał	original
pejzaż	landscape
plakat	poster
plan pierwszy / tło obrazu	foreground / background
plaskorzeźba	relief
pomnik	monument
portret / autoportret / portrecista	portrait / self-portrait / portraitist
posąg	statue
postać	figure
rama	frame
reprodukcja / powielić	reproduction / to reproduce
rzeźba / rzeźbić / rzeźbiarz	sculpture / to sculpt / sculptor
rzeźbić, wycinać / wycinanie	to carve / carving
waza ozdobna, wazon	vase
zabytki (pomniki / budynki)	historic monuments, historic buildings
zwiedzający	visitor

materiały pochodzą z książki Tematyczny słownik polsko-angielski, www.enet.pl

---

oprowadzać kogoś (po muzeum)	to take (show) <i>someone</i> round (a museum)
zwiedzać muzeum	to visit a museum
zwiedzać z przewodnikiem	to go on a guided tour, to take a guided tour
iść za przewodnikiem	to follow the guide
kolekcjonować/kolekcja/kolekcjoner	to collect / collection / collector
malować obraz	to paint a picture, to do a painting
wystawiać obrazy	to exhibit (display) paintings
pokazywać obrazy	to show paintings
zachować ciszę	to keep silent

Muzyka (music)

⬇️ 13:31

chór	choir
dyrygent	conductor
festiwal	festival
flet / flecista	flute / flautist
fortepian, pianino / grać na pianinie	piano / to play (the) piano
pianista	pianist
gitara / grać na gitarze	guitar / to play (the) guitar
gitarzysta	guitarist
harfa	harp
keyboard	keyboard
kompozytor / komponować	composer / to compose
kompozycja	composition
koncert	concert, (jako utwór - concerto)
melodia	melody
muzyk / muzykalny	musician / musical
muzyka ludowa/rockowa/rap	folk/rock/rap music
muzyka popularna/klasyczna	popular/classical music
nuta	note
opera	opera
orkiestra	orchestra
perkusja	percussion
piosenka / lista przebojów / hit	song / the charts / hit
rytm	rhythm
saksofon / saksofonista	saxophone / saxophonist, sax player
skrzypce / skrzypek	violin / violinist

www.maturazangielskiego.net

słowa piosenki	lyrics
symfonia	symphony
trąbka / trębacz	trumpet / trumpet player
wiolonczela / wiolonczelista	cello / cellist
występ	performance
zespół muzyczny	music group (band)

↓ 16:18

być miłośnikiem muzyki	to be a music lover
ćwiczyć	to practise
fałszować (grając lub śpiewając)	to play (<i>lub</i> sing) out of tune
grać na jakimś instrumencie	to play an instrument
grać na pianinie	to play the piano, <i>USA</i> : to play piano
iść na koncert	to go to a concert
chodzić często na koncerty	to be a concert-goer
regularnie chodzić na koncerty	to be a regular concert-goer
komponować muzykę	to compose music
nie mieć słuchu	to be tone-deaf
nucić melodię / gwizdać	to hum a tune / to whistle a tune
słuchać muzyki	to listen to music
wydać album/singiel	to release an album/a single
	to put out an album/a single

Radio i telewizja (radio and television)

↓ 17:25

antena	aerial, <i>USA</i> : antenna
antena satelitarna	satellite dish
audycja radiowa	radio broadcast
ekran	screen
głośnik, kolumna	loudspeaker, speaker
gra telewizyjna/komputerowa	video game / computer game
kamera wideo	video camera
kaseta / nagrywać	cassette / to record
nagrywać na kasetę	to tape
magnetofon	tape recorder
mikrofon	microphone
odcinek serialu	episode of a serial, instalment
ciąg dalszy nastąpi	to be continued

materiały pochodzą z książki *Tematyczny słownik polsko-angielski*, www.enet.pl

odtwarzacz CD	CD player
pilot	remote control
płyta CD/DVD	compact disc, CD/DVD
prezenter	announcer, presenter
prowadzić program	to present
prognoza pogody	(weather) forecast
przemysł rozrywkowy	show business, showbiz
reklama	TV commercial; (w prasie) advertisement, ad, advert
reportaż	report
serial telewizyjny	TV serial
	TV series (inna fabuła w każdym odcinku)
słuchawki	headphones
środki masowego przekazu	mass media
telewizj	viewer
walkman	personal stereo, walkman
wiadomości	news
wideo, magnetowid	video recorder, VCR
odtwarzacz DVD	DVD player
wieża stereo	hi-fi
wywiad / udzielić wywiadu	interview / to give an interview

Co jest w telewizji?	What's on TV? / <i>potocznie</i> : What's on telly? <i>potocznie</i> : What's on the box?
być na antenie / transmisja na żywo	to be on the air / live broadcast
nadawać	to broadcast
oglądać	to watch
słuchać radia	to listen to the radio
ściszyć / pogłośnić	to turn down / to turn up
włączyć / wyłączyć	to switch on / to switch off

B

Twórcy i ich dzieła

➔ **Patrz:** elementy wiedzy o krajach anglojęzycznych, pkt 15D, str. 157.

9c.mp3 długość nagrania: 01:06

Dialog: Zaproszenie do kina (Invitation to the Cinema)

A: Hello?

B: Oh, hi Pam! It's Dave.

A: Hey, what's up?

B: Listen, you know you said you really liked *King Kong*?

A: Yeah?

B: It's on at the multiplex tomorrow. You up for it?

A: Yeah, sure. What time's it start?

B: I think it starts at five, but I'm not quite sure.

A: Listen, ring the cinema and check the time. Then ring me, okay?

B: Alright. I'll call you later, okay.

A: Yeah, bye!

B: Bye!

(...)

A: Hello?

B: Hi, it's me again! Listen, the film's on at seven, not at five.

A: Dave, I can't, sorry. I've got a family thing.

B: Can't you get out of it?

A: No, no chance! Sorry about that! What about Saturday instead?

B: Saturday... Yeah, Saturday's good.

A: I tell you what. Let's meet outside the multiplex at 6:30. That way, we'll be in time to get tickets.

B: Sorted! See you then!

A: Alright then, bye!

B: Bye!

Tłumaczenie

A: Słucham?

B: Cześć Pam! Mówi Dave.

A: Cześć, co słychać?

B: Słuchaj, mówiłeś że chcesz zobaczyć *King Kong*?

A: Tak?

B: Jest jutro w multikinie. Idziesz?

A: No pewnie. O której?

materiały pochodzą z książki *Tematyczny słownik polsko-angielski*, www.enset.pl

B: Chyba o piątej, ale nie jestem do końca pewna.
A: Słuchaj, zadzwoń do kina i sprawdź o której. Potem zadzwoń do mnie, dobra?
B: Dobra, zadzwonię później.
A: Dobra, cześć!
B: Cześć!
(...)
A: Słucham?
B: Cześć, to znowu ja! Słuchaj, film jest o siódmej, nie o piątej.
A: Dave, nie mogę. Mam spotkanie rodzinne.
B: Naprawdę nie dasz rady?
A: Nie, nie ma szans! Przepraszam! A może w sobotę?
B: Sobota... tak, sobota pasuje.
A: Wiesz co, spotkajmy się przy multikinie o 6:30. Będziemy mieli jeszcze czas, żeby kupić bilety.
B: Dobra! To do zobaczenia!
A: OK, cześć!
B: Cześć!